

Proletari din toate țările, uniți-vă !
La luptă pentru cauza Partidului Comunist Român, fii gata !

Știința

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Dev

Dragi cititori,

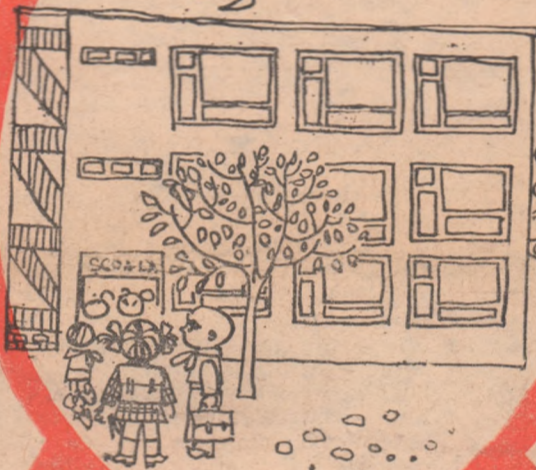
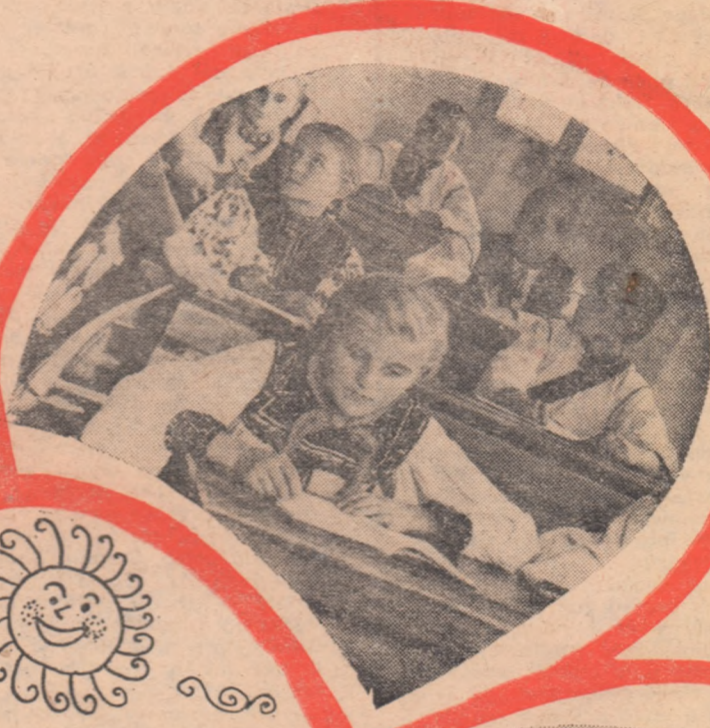
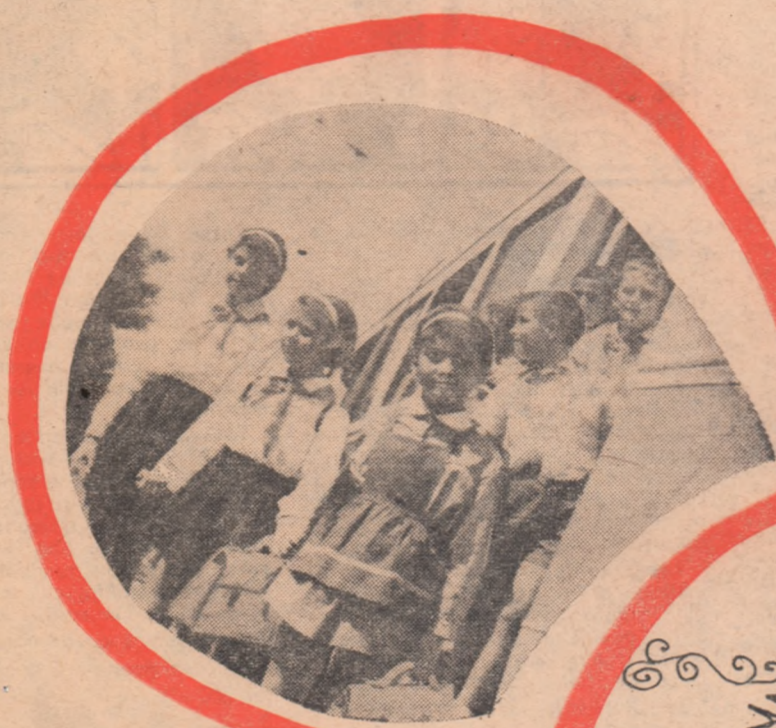
Și „Știința pionierului” s-a pregătit pentru noul an școlar ! E vorba despre câteva rubrici noi, cu care veți face cunoștință în numerele viitoare. Să vă prezentăm câteva :

„România pitorească”, o fotocronică pe care o veți întâlni în pagina a 5-a. Ea va prezenta peisaje din patria noastră, monumente istorice.

„30 de eroi” se intitulează povestirea veselă, în imagini găzduită de pagina a 3-a.

(Continuare în pag. 6-a)

Anul XVI numărul 37 (1029) • Miercuri 15 sept. 1965 • 8 pagini 30 bani

15 SEPTEMBRIE

SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR !

CHEIȚA DE AUR

Povestea e bine cunoscută, dar s-o mai spunem o dată și noi.

E cu un bărbat care, văzându-și feciorul destul de răsărit pentru a începe să trăiască pe picioarele lui, i-a dat o legătură cu chei.

Tot felul de chei, de la felurite încăperi, și una de la cămară. Să deschidă oricare ușă.

Mai mică decât toate cheile era o cheiță de aur. „Pe asta, însă, să n-o folosești în ruptul capului ! i-a dat de grijă taică-său. E de la ușa odăii din turn. Ușa nu trebuie s-o deschizi !”.

Băiatul a fost, la început, de bună creștință. Dar după ce a răscolit toate încăperile, în afara celei din turn, s-a plictisit. Îl rodea și curiozitatea. Așa că, într-o zi, când tatăl lipsea de acasă, dădu fuga pe scările turnului, cu cheița de aur în mână. Ce-i drept, îi era cam frică ; nu cumva turnul găzduia vreo jivină primejdioasă ? Dar tot atât de bine s-ar fi putut afla acolo cine știe ce odoare de preț, așa că băiatul nu mai sovăi.

de Ovidiu ZOTTA

Deschise ușa. Înăuntru, nimeni. O încăpere înaltă, curată, incinsă cu un brâu de ferestre. Un singur lucru se afla aci : un ochean. Atît. Băiatul se apropie, lipindu-și ochiul însetat de lentilă.

Multă vreme a stat el așa, privind prin ochean. Vedeau lucru de care, poate, nici nu auzise. Oceane brazdate de corăbii îndrăznețe ; munți din care oameni vînjoși scoteau diamante și cărbuni ; înțelepți taciturni care umblau cu echere și compasuri ; oameni care făceau mașini de zburat — iar undeva, pe malul unui riu, văzu și o fată neasemuit de frumoasă, care puneu cîneapă la topit, și era, probabil, chiar Ileana Cosînzeana. Pe dată, băiatul fu apucat de un dor nestăvilat de a pluti cu acele corăbii. de a înfrunta adîncurile munților, de a-i ruga pe înțelepți să-l învețe arta lor...

Așa l-a surprins taică-său. Îngrijorat și mînios, l-a certat : „Bănuiam că așa se va întimpla, de aceea ți-am spus să nu intri !”.

Păsă-mi-te, omul se temea că DORINȚA DE A ȘTI, trezită în mintea băiatului, avea să-i aducă cine știe ce neazuri. Poate unde pe vremea aceea nu-i era oricui la îndemînă să cunoască lumea cu oamenii, pămîntul cu lucrurile, cerul cu stelele și cartea cu tilcurile Drumul spre învățatură al copiilor de oameni nevoiași era trudnic, presărat cu obstacole adesea de netrecut.

O asemenea cheiță de aur, care deschide privirii orizonturi negrăit de vaste, i se dă, în zilele noastre, oricărui copil o dată cu intrarea în clasa întâi ! Dar, spre deosebire de băiatul din poveste, vouă vi se spune cu căldură : **FOLOȘIȚI-VĂ DE EA !** Pentru că azi în țara noastră, în România socialistă, a învăța a cunoaște, a ști sînt lucruri la îndemîna oricărui copil. Nimic din ce poate înfăptui un om — și oamenii pot înfăptui atît de mult — nu e imposibil de învățat ! Toate priceperile, toate măiestriile vă așteaptă să le deprindeți. Cu dorința de a învăța, cu această cheiță care face posibilă perseverența, vioiciunea gîndirii și dragostea de muncă — voi luați loc în fiecare an, la 15 septembrie, în băncile școlii. Drumul vostru spre învățatură nu e stînjinit de nici o piedică. Dimpotrivă. Școlile, atît de multe la număr, manualele gratuite, profesorii voștri dragi alcătuieste pinzele și echipajul unei corăbii pe care care veți pluti neabătut spre tărîmurile cunoașterii. Drum bun, copii, și nu uitați ; folosiți cheița de aur !

LA ORDINEA ZILEI

ALEGERILE PIONIEREȘTI

Cine are mai mult spirit de inițiativă? Cui nu-i este niciodată indiferentă purtarea unui coleg? Cine învață mai bine? Cine...?

La atâtea întrebări, nu mai puțin răspunsuri! Astfel de copii harnici, buni colegi sînt în fiecare clasă. Dintre ei îi veți alege pe cei care vor face parte din activul pionieresc! O dată cu începutul noului an școlar, încep și aceste alegeri! Vor fi adunări interesante, discuții pline de entuziasm. Pe toți trebuie să vă preocupe felul în care grupa, detașamentul, unitatea de pionieri din care faceți parte va munci în acest an! Plictiseala, acțiunile organizate în pripă nu plac nimănui! Doriți, se înțelege, acțiuni reușite, atrăgătoare: excursii, înțreceri sportive și artistice, jocuri de tabără... Dar de cine depind toate acestea? Chiar de voi! În primul rînd, trebuie să-i alegeți în activ pe cei mai buni pionieri, silitorii la învățătură dar interesați și de felul în care învață ceilalți; inimoși în activitatea obștească dar capabili să-i atragă și pe alții în această activitate; preocupați de sport, de artă, de știință dar puțind să transmită și altora pasiunea lor; disciplinați, avînd respect față de îndatoririle pionierești dar știind să impună acest lucru și celor care, în ceea ce privește comportarea, mai șchioapătă! Iată, deci, pe cine trebuie să alegeți în activ! Dar poate că atît ajunge pentru ca în școala voastră să înceapă o activitate pionierescă formidabilă? Nu, nu ajunge! Mai trebuie ceva, și încă foarte important; anume, să nu uitați că, ridicînd mîna pentru pionierii propuși în activ, nu numai că vă declarați de acord cu alegerea lor dar vă duceți cu voi în același timp și o parte din răspunderea pentru activitatea lor! Numai în felul acesta programele de activitate vor prinde viață, și în școala voastră va fi o activitate pionierescă atrăgătoare, vie — așa cum vă place să v-o imaginați chiar de pe acum!

Sandu ALEXANDRU

300 DE COPII.

La parter, în fiecare clasă, caloriferele, lemnăria ferestrelor, ușile miroseau a vopsea. Parchetul proaspăt rășchetat era dat cu ceară și strălucea. Tabla enormă, cît tot peretele din spatele catedrei, era de un negru intens, lucios. Am luat creta și am scris: „Școala generală Nr. 8 este o școală nouă”.

M-am dus în prima bancă, pe rîndul de la fereastră, și m-am uitat la tablă. Albul cretei părea și mai alb. Ochii mei au căutat apoi spre ferestrele largi ale claselor; dincolo de ele, blocurile noi din piața 23 August rîdeau în soare. M-am gîndit la cartierele noi. Calea 1 Mai — pe malul Crișului, Decebal — tot aproape de Criș, Magheru, Piața București — la gară, Cantemir — înspre Seleuș. Ce mult s-a schimbat orașul Oradea în ultimul timp!...

Am urcat apoi la etajul doi. De acolo cele trei laturi ale clădirii școlii închideau curtea interioară unde se va face careul pionieresc, unde se vor ține serbările de început și sfîrșit de an școlar.

Terenul de sport l-am văzut dintr-o altă parte a clădirii școlii.

— Aveți o școală foarte frumoasă — m-am adresat tovarășei instructoare superioară Marton Elisabeta, care se mîndrea și se bucura în fața fiecărei clase pe care mi-o arăta.

— E într-adevăr foarte frumoasă și copiii noștri o iubesc tare mult.

— Cum, o iubesc? Școala e nouă! Nimeni încă n-a învățat aici!

— Într-adevăr, așa este. Dar în vară, în fiecare zi de vacanță, cite douăzeci de copii au cărat parchetul pe care l-ați admirat în cele 24 de săli de clasă, au măturat și au strîns molozul lăsat de zidari. Acest lucru l-au făcut zi de zi 300 dintre elevii școlii. Plecînd din localitate în vacanță, pionierii se interesau de cei ce se întorseseră din vacanță. Lor le predau sarcina de-a ajuta la ridicarea școlii pe care toți copiii au socotit-o sarcină de onoare.

Tablițele de pe ușile claselor aveau: clasa a VI-a C. Și eu mă gîndeam la pionierii Pirnea Mariana, Lovin Carmen, Ritman Vasile. Sau, clasa a V-a B. Și tovarășa instructoare îmi spunea numele lui Stanciu Tiberiu, Șerban Mișu, Mocan Teodor.

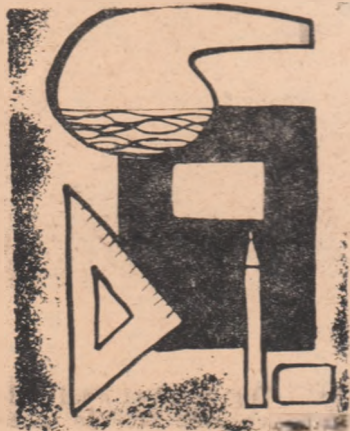
Pirnea Vasile a trecut abia în clasa a III-a. Dar n-a lipsit o zi dintre pionieri. Deși nu i s-a dat voie, cu toate că Pirnea Maria, Stegăroiu Ioan, frații Chimpan, toți mai mari ca el au protestat că Vasile este... mic, el a vrut și a vrut să ajute și el la înălțarea școlii lor atît de frumoasă.

15 septembrie. Toți copiii sînt la școală. Fără să se rostescă cuvinte, fără să se atragă atenția că școala trebuie păstrată și îngrijită pentru ca să fie mereu frumoasă și curată, copiii parcă au fost înțeleși. Toți calcă cu grijă, toți sînt grijulii cu băncile, cu tabla, cu parchetul. Ca atunci cînd, în casă, se aduce un foarte frumos covor nou. Și e firesc, în școala aceasta este și munca celor 300 de copii...

E. SKIBINSKI

GÎNDURI DE VIITOR IN PRAG DE AN ȘCOLAR

Vacanța s-a terminat. Ultima filă din calendarul ei s-a desprins încet și, sub mii de priviri puțin nostalgice, dar mai mult exprîmînd bucurie și nerăbdare pentru ceea ce urmează să fie, a căzut precum o frunză pălită

de toamnă. În perete, de cuiul de care e atîrnat calendarul ei, a fost pus altul: calendarul noului an școlar, cu toate filele prezente, și albe, și proaspete. Pe filele acestea, fiecare elev, pășînd acum din nou peste pragul școlii, va consemna împlinirea unor noi gînduri care-l poartă spre viitorul pe care, de-a lungul acestui an, va avea prilejul să și-l apropie și mai mult.

Trei elevi, trei pionieri, din tot atîtea părți ale țării, abia sosiți din vacanță, ne-au răspuns la aceeași întrebare: „Ce gînduri de viitor aveți acum, în pragul noului an școlar?”

MONICA ELENA, CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ, NR. 4 HUNEDOARA:

Acum, în clasa a VIII-a, aștept să se întîmple un eveniment deosebit în viața mea: mă voi despărți de cravata de pionier, pe care am purtat-o cu bucurie și mîndrie cîțiva ani, și voi intra în rîndurile U.T.C.-ului. Și sînt hotărîtă să-ntîmpin acest eveniment așa cum se cuvine, obținînd rezultate cît mai

bune la învățătură și disciplină. Și mai am un gînd, tot de viitor, care stăruie și mai mult în mintea mea, acum, la începutul acestui an școlar: vreau, mai tîrziu, să urmez Institutul de arte plastice, să devin scenograf. E o dorință pe care-o am de vreo doi ani. Dar să vedeți ce s-a-ntîmplat cu dorința aceasta a mea, cu gîndul acesta de viitor. Acum doi ani, în clasa a VI-a, am obținut premiul II. Anul trecut însă, crezînd că dacă mă voi ocupa și mai mult de colecționarea de fotografii de actori de cinema, cu vizionarea tuturor filmelor (pe cele mai bune le-am văzut și de trei ori), mă voi putea apropia și mai repede de visul meu. Rezultatul n-a fost cel așteptat, ci altul. Am terminat clasa numai cu mențiune. Știu unde am greșit. Tovarășii profesori, colegii, pionierii în adunări, m-au ajutat să înțeleg, să văd pe care anume drum trebuia să merg pentru realizarea marii mele dorințe. Am înțeles și m-am hotărît: anul acesta școlar, clasa a VIII-a (ca de altfel toți anii de școală care vor urma), va fi pentru mine un an de muncă perseverentă, de pregătire temeinică.

BĂDESCU RÎNDUNEL: CLA-

Desene: G. BURSCHI

SA A VI-A. ȘCOALA GENERALĂ, OLĂNEȘTI:

Și eu, ca toți colegii mei, am așteptat cu multă nerăbdare începutul acestui an școlar. Am fost nerăbdători pentru că anul acesta vom învăța într-o școală nouă. E o minune de școală, așa cum aproape nici n-am visat să avem: cu etaj, cu 8 săli de clasă, două laboratoare, două ateliere, cu bibliotecă. Acum cînd pășesc pragul noii școli, am și eu o mulțime de gînduri de viitor. Încă nu pot să spun că m-am hotărît ce anume voi deveni cînd voi fi mare. Anul acesta însă am de gînd să mă hotărîsc. În laboratoarele și atelierile școlii voi reuși, cu siguranță, să-mi descopăr o pasiune. Dar un gînd de viitor, precis, o hotărîre care-i a mea și a tuturor colegilor mei, e aceea de a obține în acest an, ca și în cei viitori, rezultate cît mai bune la învățătură și disciplină. Aceasta va fi recunoștința noastră față de cei care s-au îngrijit și s-au străduit să avem o asemenea școală, condiții de învățătură dintre cele mai bune cu puțință.

TOMESCU ECATERINA, CLASA A VII-A, ȘCOALA GENERALĂ, COMUNA PITARU, RAIONUL TITU:

În sfîrșit, sîntem din nou împreună, (tot detașamentul) odihniți, veseli, bine dispuși. Vacanța a fost tare frumoasă. Am petrecut în tabăra locală, mulți dintre noi la munte și la mare, zile dintre cele mai frumoase și ne-am regăsit cu dor de cărți, de ore, de tovarășii profesori, de clinchetul clopoțelului. Începem un nou an școlar cu multe, foarte multe gînduri de viitor. Cu toții sîntem mai mari acum (pentru că tot detașamentul, toată clasa a promovat, n-a rămas nici unul de căruță, cum se zice) și de-aceia, de data aceasta și planurile noastre sînt mai mari. Sîntem hotărîți ca tot detașamentul (a cărui președintă sînt), să obțină rezultate dintre cele mai bune la învățătură, disciplină (numai medii de la 7 în sus, dacă se va putea, și vom face totul ca să se poată). Anul acesta va fi pentru noi încă un pas mare spre împlinirea gîndurilor de viitor.

Constantin DIACONU

La revedere vacanță, la revedere undiță și voi peștișori, care de atîtea ori ne-ați păcălit. Pin-la anul vom avea treburi serioase. Învățăm. Chiar și despre voi învățăm!... La zoologie.

ȘCOALA bine te-am găsit!

Desene: STELA CREȚU

TOT PREGĂTIRI

O FETIȚĂ FOARTE GRAVA

Corina e o fetiță înaltă, are ochi negri, părul scurt (prins cu o panglică albă ori roșie, ori albastră), două gropițe în obraji, în schimb îi lipsesc... doi dinți. Asta o face să fie foarte serioasă și foarte gravă. Să nu mai zîmbească aproape de loc. Uneori, însă, cînd se joacă sau cînd vorbește cu păpușa, uită povestea cu dinții. Atunci, în obraji îi apar repede cele două gropițe.

Bineînțeles și în discuția noastră cele două gropițe i-au apărut destul de firziu. Asta nu m-a împiedicat să aflu o mulțime de lucruri. Mai întîi am aflat de cei lipsesc cei doi dinți. Anul acesta, Corina merge prima dată la școală. Și tuturor copiilor care merg prima dată la școală le lipsesc doi dinți. Apoi, am aflat că la școală nu-i ca la grădiniță. Nu sînt nici ursuleți, nici iepurași, nici cuburi. Școala are clase multe, multe, și bănci și cuiere înalte la care abia ajungi. Am mai aflat că la școală copiii învață nu numai să deseneze. Învață să citească, să scrie, să numere pînă la o sută și pînă la cinci și pînă la zece sute... Corina nu știe să numere pînă la zece sute, dar o să învețe. Și-a cumpărat ghiozdan, uniformă, caiete, creioane colorate. În fiecare dimineață, pune ceasul s-o trezească la ora șapte, se spală repede pe ochi, pe dinți, aleargă să-și îmbrace uniforma și pleacă la școală. Am întrebato-o surprins:

— Păi, cum? Școala nu începe la 15 septembrie?

— Nu!

Corina m-a privit cu ochii ei negri și mari și uimiți și a zîmbit. A încercat apoi să mă lămurească. Școala începe la 15 septembrie, dar pînă atunci ea trebuie să se obișnuiască încet-încet cu ceasul, cu uniforma, cu ghiozdanul, cu despărțirea de păpușă. Nu se

duce la școală. Se prefăce doar... Merge pînă în hol sau pînă în fața blocului și se întoarce.

ÎN ȚARA LUI CREION-IMPĂRAT ȘI A PREA-FRUMOASEI DOMNIȚE ALBĂ CA SUGATIVA

Vraful de caiete, grămezi de ascuțitori, de rigle, munji de ghiozdane, mirosul acela înțepător de

hîrtie nouă, de cerneluri, multe cravate roșii, animație și larmă ca într-o recreație. Mă oprește în prag nu larma, ci zîmbetul unui creion uriaș. Are o barbă lungă și ascuțită ca a lui Don Quijote. Are și ochelari. Mă privește pe deasupra lor și parcă îmi spune: „Fii bine-venit în țara lui Creion-Împărat. Cum? Nu știi cine-i Creion-Împărat? Eu sînt. Acea de colo e prea-frumoasa domniță Albă ca Sugativa. Stăpînim amîndoi această țară frumoasă și darnică. Intră și din nou fii bine-venit”. Înaintez. Creion-Împărat și prea-frumoasa domniță Albă ca Sugativa rămîn acolo lingă intrare. Privesc din nou vraful de caiete, munji de ghiozdane, ascult larma de gla-

suri și-aproape fără voie încerc să-i dau dreptate Corinei. Școala nu începe chiar la 15 septembrie, ci mai devreme. Cel puțin cu cîteva zile.

Undeva în dreapta doi băieți se ceartă. Mă apropiu de ei. Sînt frații Gâlbeanu — Alexandru și Valentin — amîndoi în clasa a VI-a C de la Liceul nr. 7 din Craiova. De fapt, nu-i propriu-zis o ceartă. E o mică și trecătoare neînțelegere. Valentin vrea să cumpere o ascuțitoare în formă de avion, Alexandru a văzut însă altă în formă de automobil. Neînțelegerea este curmată cu autoritate de Marinela sora lor mai mare, elevă în clasa a VII-a C la același liceu.

— Gata, liniștiți-vă! O luăm pe aceea în formă de tampon.

Marinela zîmbește cu-n anume înțeles, ia bonul și-l trimite pe Valentin să-l achite la casă. Pînă se întoarce Valentin, aflu cum și-au petrecut vacanța. Au fost la Govora (acolo au făcut baie într-un lac cu apă sărată) au mers într-o excursie pe Valea Bistriței, au citit cărți și cam atît. Nici nu și-au dat seama cînd a trecut vacanța. Discutînd ne trezim, afară în stradă. Cei doi frați au brațele încercate cu caiete, creioane, acuarele, rigle. Marinela păstrează în mîna doar ascuțitoarea și cîteva coli de sugativă. Întreb de ce au cumpărat atîta sugativă. Răspunde tot Marinela, privind spre cei doi frați și zîmbind ironic.

— Să facem să dispară petele din caiete și din... comportare.

SCRINCIOBUL, CALUȚII DE TURTA DULCE ȘI VISUL LUI VALE

Au în mîna cite un caluț de turtă dulce și se uită cu îndoială spre lanțurile scrinciobului care se învîrtește într-un iureș amețitor. Copiii urcați în ele abia se mai văd.

În jur, larmă de bilci. Bilci ade-vărat. Și scrinciobul, cu lanțurile lui strălucitoare, este ade-vărat. Vale ar vrea să se mai urce o dată în lanțuri, dar nu mai are bani. Nici prietenul său Ghivercea, nu mai are. La privirea întrebătoare a lui Vale, acesta înalță din ameri și ca să fie mai convingător își întoarce buzunarele de la pantaloni pe dos. Îi întreb cînd s-a deschis bilciul. Îmi răspund bucuroși amîndoi o dată.

— De două zile. Și ține trei. Se deschide în fiecare an cam la sfîrșitul vacanței.

— Îi încurajez.

— E aproape ca un foc de tabără!

— Da! Ca un foc de tabără. Mai ales că are și scrincioab cu lanțuri, și chioșcuri cu înghețată și turtă dulce...

Sînt foarte prietenoși amîndoi. Vale — după catalog, Mangu Vasile — a trecut în clasa a IV-a, la Liceul din Călimănești. N-a luat premiu. N-a trecut nici printre primii 15. A trecut mai aproape de coadă decît la mijloc. Poate să învețe, dar nu a fost destul de sîrguincios. Ei, și-a mai fost și o brațuță. Și-apoi îi place să se joace mult... Și uite-asa! Dacă s-a mai gîndit în timpul vacanței la școală? Să fie sincer, nu s-a gîndit. O singură dată a visat că se află la școală. Numai că visul era altfel decît în realitate. În clasă era galagie mare. Toți colegii strigau, se imbrînceau, săreau peste bănci, se stropeau cu apă. Numai el stătea tîmbele în bancă. Stătea cu miinile la spate. Cînd era zarva mai mare îi ușă a apărut învățătoarea.

Ghivercea îl corectează.

— Tovarășa învățătoare.

— Da. Tovarășa învățătoare. A mers la catedră, s-a uitat peste bănci și-a spus: Mangu Vasile a fost cel mai cuminte. Să iasă la lecție. Am ieșit și mi-a pus zece.

Ghivercea întreabă:

— Chiar așa a fost visul?

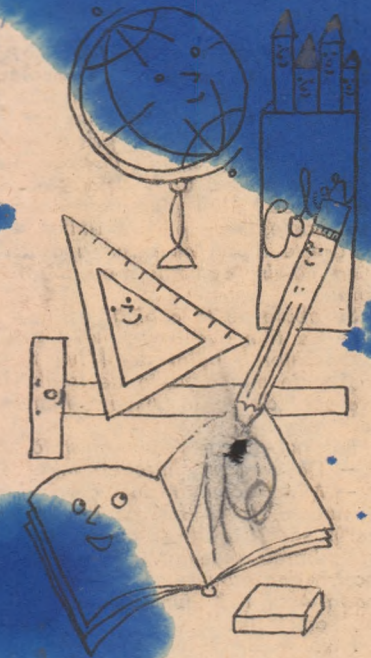
— Chiar așa!

Ne îndreptăm toți trei spre locul unde se vînd ghiveci de flori, oale și străchini de lut. Vale a devenit în mod cu totul neașteptat tăcut și gînditor.

Îl întreb:

— Și-n noul an școlar ce ai de gînd? Tot obraznic?

— Nu. Aș vrea să...

A mai spus ceva, dar din cauza larmei n-am înțeles ce anume. Ne-am despărțit la ieșirea din bilci. Vale zîmbea și-și netezea cu palma moțul zburliit din creștet.

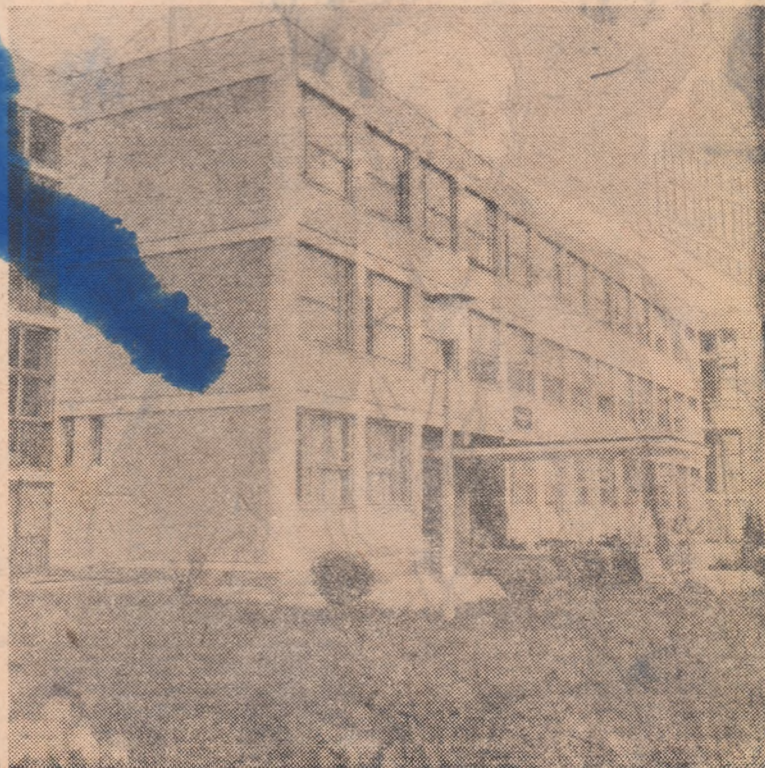
Costache ANTON

M-AM INSCRIS ÎN CLASA A VII-A

„Mă duc la școală să mă înscriu. Sînt în clasa a VII-a. Și cînd te gîndești că era gata-gata... Două corințenți nu-i glumă!? Tot speram că în ultimul trimestru voi lua acolo un 6 și voi trece. N-a fost așa. Am acum o experiență... neplăcută. Aceasta m-a făcut însă să învăț serios și uite acum citesc aproape ca un francez, traduc... La limba română am învățat și mai mult. Cînd mă gîndesc la întîlnirea cu fosta mea învățătoare. „De ce ai rămas corigent?” m-a întreat. Ce era să-i spun, că lăsam totul de pe o zi pe alta, că speram să nu fiu ascultat, că lecțiile neînvățate se-nmulțeau... Cîteodată, hotărît încercam să mă pun la punct, dar în fața greutăților, entuziasmul se risipea. Așa a trecut un trimestru, al doilea... În al treilea citeam, dar cînd era să aplic cele „învățate” la gramatică, mă poticneam. Și am rămas corigent. Un lucru ar fi trebuit să-i spun, dar mai bine o să-i dovedesc: experiența aceasta nu o voi mai repeta. Voi învăța la toate obiectele, zi de zi. Am văzut că salvarea nu-i în trimestrul III, ci în munca perseverentă, zilnică.

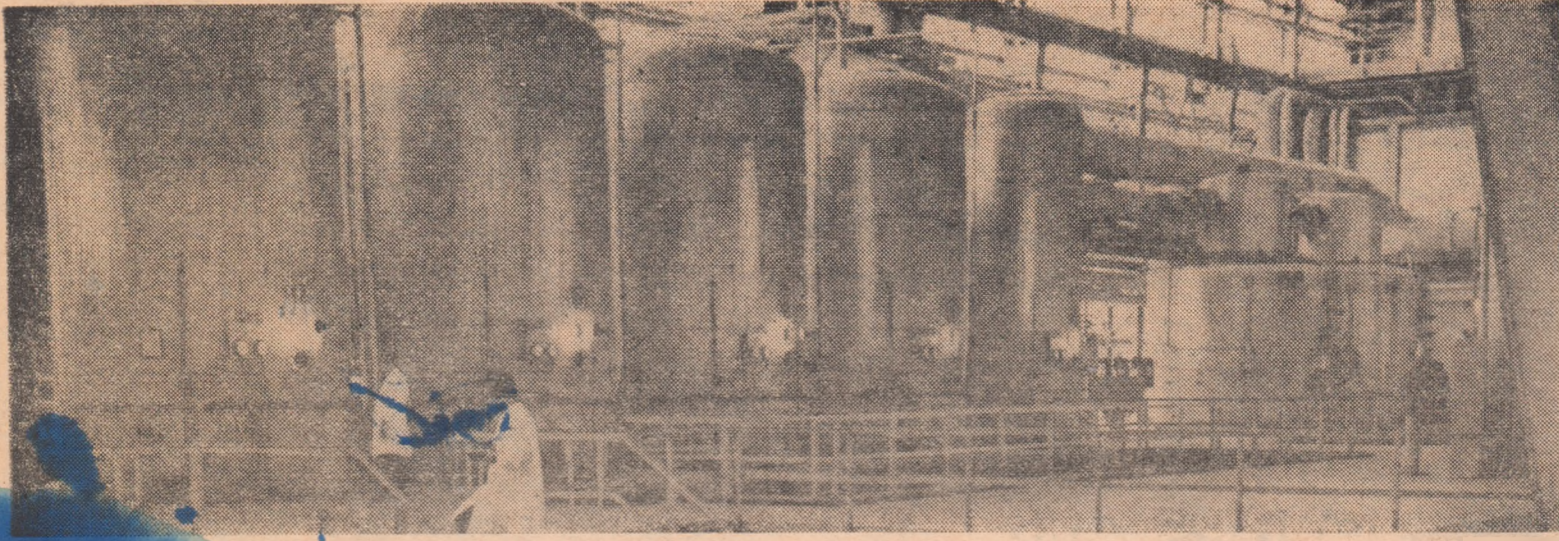
— Sînt Andrian Liviu. Vă rog să mă înscrieți în clasa a VII-a.

Suceava, Școala generală nr. 1

În cartierul Balta Albă din București pe copii îi așteaptă încă o școală nouă, cu săli mari și luminoase.

CETAȚI ALE INDUSTRIEI SOCIALISTE

Directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. prevăd dezvoltarea în continuare a industriei bunurilor de consum, care să satisfacă și mai bine nevoile mereu crescînde ale populației. Astfel, în perioada 1966—1970 producția industriei ușoare va spori cu 50—55 la sută, iar a industriei alimentare cu 50 la sută.

În fotografie: aspect de la moderna fabrică de zahăr din Bucecea.

Lanurile Golășeilor

MOȘ LUPAȘCU

— Minca-v-ar taie, unde-ai fost de răși înegrit așa?

— La mare, în fabără, La Năvodari. Și Lăgia Tătaru a fost, și Mărgineanu. Dar matală, nu mergi la film?

Bătrînul, Mureș Lupașcu, se așezase la umbra unui pom, în fața casei, să se odihnească. Nu se gândise să meargă la film.

— Și dacă m-aș duce? luă hotărîrea pe loc. Mai stau de vorbă cu Nicolae.

Se ridică și o pormescă în sus, pe uliță, pe urmele copiilor. Făcu un pas, apoi se opri în fața geamului, privind-se ca într-o oglindă în sticla limpede. Își netezi părul cu palma. O fi el alb, dar să stea ca lumea! Nu-i plac oamenii care se lasă copleșiți de povara anilor.

Pășeste drept, cu pasul apăsător. La cămin, oamenii n-au intrat încă în sală.

Se abate pe la cabină.

— Ce film avem azi, măi băiete?

Operatorul, băiat de-al lui, îi răspunde, și-și vede mai departe de treabă. Nu prea are chef de vorbă. Așează filmul în aparat.

Bătrînul căpotește în mustață.

— De ce rizi? întreabă mirat Nicolae.

— Mi-am amintit de ceva. Am trecut dimineața pe la stat, pe la președinte. Am cerut să-mi arate și mie hirtia aceea cu schimbarea numelor. Rideam de Golășeii noștri, dar erau sate cu nume și mai anapoda. Auzi, tu? Ciumești, Valea Rea, Vai de ei, Fometești...

Nicolae zîmbește.

— N-am terminat, stai. Am o listă întregă. Și scriind o hirtiuță din buzunar, continuă:

— ...Flămînda, Ripile, Gropile, Mohorți, Pirlituri...

Nicolae ride de-a binelea acum.

Reportaj de Al Dinu IFRIM

Se uită la ceas.

— Du-te în sală, grăbește-te, spune apucîndu-l de umăr. Îi dau drumul.

Apasă pe niște butoane, se aprind niște luminițe, și aparatul porneste biziind ca un bondar nevăzut.

„NEGRUȚA”

Mureș Lupașcu, om de șaiszeci și unu de ani, glumeț de felul lui și pus pe șotii, face haz pe socoteala numelui pe care-l purta pînă nu demult satul. Dar el știe că numele amintea de un mare adevăr.

Cele câteva familii de țirlași aciuși pe la începutul veacului în vatra satului de acum, n-aveau nici cămașă în spate. Așa i-au văzut trecătorii pe cei nou-veniți, golăși, și așa le-au zis.

— Au crezut că scapă de nevoi părinții noștri, și s-au statornicit aici, pe cîmpia asta de lângă Brăila. Ne înconjurau însă din toate părțile moșiile boierilor. Pînă în ușa bordeielor se lungeau.

Eu am lucrat pe la Opreanu, pe la Maxim. Te invoia la ei pe din două, dar, de fapt, era... pe din nouă. Ei luau totul și te mai trezeai la socoleală și cu o amendă. Era un arendaș — îmi scapă numele — fixase un tarif al lui. O găină și zece ouă. Dar i-am făcut-o și eu o dată.

— Cum?

— Găină vrei, găină ai să ai. Adică n-ai să ai... căp să fi-o trimiț pe Negruța. Era o găină neastîmpărată, cu pana neagră ca țaciunile. De-aș fi dus-o la capatul pămîntului și tot se întorcea. O crescusem mai mult în casă.

Am prins-o de-o aripă și i-am dus-o.

După două zile, îl văd pe arendaș trecînd prin sat, călare.

— Măi Lupașcule, mi-a fugit găina ta, pirlita aia neagră.

— Cum așa, m-am prefăcut că nu știu despre ce e vorba.

— ...Și mi-a spart și un geam! O închisesem într-o cămară.

S-a dus furios, ghiontind calul cu călcîiul.

Negruța era în casă, se ospăta din niște grăunțe. M-am trezit pe la miezul nopții că bate în ușă, cu ciocul. Se putea să nu-i deschid?

LANURILE

Președintele, Ion Turiac, deschide fereștele.

— Frumoasă zi. Merg tractoarele de minune. Dăm zor cu arăturile, că încep însămințările de toamnă.

O aromă de iarbă cosită și fructe se răspîndește din frunzișul grădinilor din jur.

— Avem un sat frumos, bogat. Nu-i mai stătea bine cu numele vechi, spune, scoțînd dintr-un dulap un dosar cu hirtii bătute la mașină.

Pe o foaie, actul, în copie:

Decret

PRIVIND SCHIMBAREA DENUMIRII UNOR LOCALITĂȚI.

Art. 1. — DENUMIREA UNOR LOCALITĂȚI SE SCHIMBĂ PE DATA DE 1 IANUARIE 1965, CONFORM ANEXEI CARE FACE PARTE INTEGRANTĂ DIN PREZENTUL DECRET.

Numeroase localități, care nu aveau nume, ci porecle, reflectînd traiul amar-nic din trecut, și-au căpătat abia acum numele. FAGETUL, STEJARII, LIVEZILE... LANURILE.

Așa se numește satul golășeilor de altădată, Lanurile. Numele e foarte potrivit. Cîmpia întinsă, în mijlocul căreia este așezat, se acoperă vara de holde bogate. Oamenii sînt harnici și știu să lucreze bine pămîntul. Asta le aduce recolte bune în hambare. Tudor Lupu, bunăoară. A dus acasă aproape patruzeci de saci cu grîu, avans. Alt cooperat... a primit și mai mult, ca avut zile... că mai multe.

— Să ieșim pe uliță, propune președintele. Și zicînd, îmi arată cu mîna acoperiturile de tablă galvanizată, scînteind în lumină. S-au ridicat mai bine de trei sute. Copiii au școală nouă, iar cealaltă s-a mărit chiar în toamna aceasta cu alte săli de clasă. Copiii toți învață carte. E un lucru obișnuit, dar spun asta pentru altceva. La recensămîntul din 1948 s-a constatat ceva îngrozitor: șase sute de analfabeți în sat!

— Da-nefro ai mai pornit-o, bre? zice deodată, cu voce tare, zărîndu-l pe partea cealaltă a uliței pe Mureș Lupașcu. Și ce te-ai gătit așa?

— Mă duc la vale, la autobuz. Mi-a promis Petrache că o să vină zilele astea la mine. Poate că vine acum, simt eu.

— Fecioru-său, mă lămurește președintele. Altul, că are mai mulți. E profesor la Vișeu de Sus. A, uitasem să spun un lucru. Din sat s-au ridicat mulți oameni cu carte. Petrache, am spus, e profesor. Apoi, Ilie Corbu, inginer la combinatul de la Brăila. Dumitru Milea, tot inginer și el, la Săvinești. Gheorghe Gheorghită, învățător. O sumedenie, de tineri învață la licee și școli profesionale, la universitate.

Aceasta, în satul cărui nevoile îi dăduseră în trecut un nume de ocară. Lanurile golășeilor de altădată reflectă nu numai strălucirea de aur a holdelor, dar și lumina de acum, la care au rivnit generații de-a rîndul.

ȘCOLI NOI LA SATE

NE AȘTEA

ȘCOALA M

Încă din toamna trecută, în comuna a început construirea unei școli. Școala nouă, la care am ajutat și noi, copiii n (bineînțeles, eram nerăbdători s-o vedem mai repede înălțată și grăbeam treal acum gata. Are un etaj, opt săli de clasă, celtarie, laborator, sală de sport, sală c altele.

Foarte mult m-am mirat, cînd am văd meșterii instalează geamurile. Am mînu eu geamuri, dar ca acestea nu! Mari c dacă nu și mai și. La fiecare sală este j iar lîngă fereastră, caloriferele! În juru este un parc mare, care la primăvară v nănat.

Am primit manualele, ne-au venit și tovarăși profesori noi... Ce mai, pentru toate acestea nouă nu ne rămîne decît să învățăm foarte bine.

LEPCI ION

Școala generală, comuna Gelu, raionul Sinicolau-Mare

CÎND VA

CLOPOT

Glasurele vesele ale copiilor se revărsă cele 8 săli de clasă ale noii școli cu ei gantă, modernă, din comuna Bolint Vale, raionul Titu. Pionierii, printre c trescu Mariana, Rotaru Veronica, Cost Crudu Mariana și alții sînt tare mîndri că și ei uncori au fost prezenți pe șantierul de construcție, că au dat o mîină de ajutor, c-au înfrumusețat clasele. Totul strălucește de curățenie. Deci, pot începe lecțiile...

Ionel PROTOPODESCU

ZI DE BUC

15 septembrie, ora 8 dimineața. Zece de copii se vor grăbi să vină la școală. Vor aștepta nerăbdători sunetul pro clopotelului care va vesti începerea școlară. Cei mai emonționați vor fi, micii școlari din clasa a I-a. Pe mulți i-am văzut cu părinții prin librării, magazine, cumpărîndu-și caiete, creioane, uniforme, dintre cele mai frumoase. Sînt nerăbdători să devină adevărați elevi!

De altfel, toți am așteptat cu nerăbdare ziua în care începe un nou an de studiu.

CHIȘ LIA

Școala generală, Satu-Mic, raionul Carei

Desen: C. BÎRSAN

E. G. R. — 1

Mi-am lăsat elicopterul să se odihnească și am plecat cu un vagon special la Edinburgh. N-aveam nici o grabă, fiindcă eram în vacanță și apoi îmi plac nepus peisajele văzute din tren.

La locul de destinație am ajuns chiar în ziua în care se deschidea expoziția noastră din cadrul celui de al 19-lea Festival Internațional de la Edinburgh. M-am dus repede la Muzeul Regal Scoțian. Acolo, într-o sală mare de la parter, între niște panouri așezate în așa fel încât alcătuiau parcă o sală specială, erau expuse minunate obiecte de artă: broderii, argintărie, ceramică etc. din cele mai importante domenii ale artei noastre medievale. Poate pentru că am văzut aceste obiecte la o asemenea distanță de țara noastră, sau poate pentru faptul că acei care le-au creat merită într-adevăr să stea alături de marii artiști ai omenirii, poate și una și alta să fie cauza, dar pe mine m-au impresionat mult. Organizatorii expoziției au folosit în mod ingenios sursele de iluminat și culoarea, reușind să evocă o atmosferă proprie vechilor monumente și să scoată în valoare înalta calitate decorativă a artei noastre vechi. De-a dreptul emoționat, mi-am procurat mai multe ziare, să aflu cum au fost primiți acești soli ai artei românești ieșiți din miinile unor mari și vechi artiști rămași anonimi dar talentați. Iată numai câteva aprecieri: „Comori istorice de artă din România”: — anunș programul festivalului, iar profesorul David Talbot-Rice — titularul catedrei de istoria artei de la Universitatea din Edinburgh a spus: „Arta veche românească nu este doar o prelungire minoră a artei bizantine... ci o sinteză vie, organică, bazată pe o tradiție locală

de o autentică originalitate”. În „The Glasgow Herald”, unul dintre cele mai mari ziare scoțiene am citit: „...toată viața și culoarea din acest spațiu se concentrează asupra tezaurelor expuse. Broderiile sint monumentale ca dimensiuni, cit și în concepție... Iar ziarul „The Scotsman” scria: „Un adevărat tezaur, o splendidă colecție”. În „Edinburgh Evening News” am citit: „De neprețuit pentru noi, întrucât umple un gol în viața noastră artistică și reprezintă o experiență inedită”.

Și acum, spuneți-mi și voi, dragi cititori, cum v-ați fi simțit dacă ați fi citit alături de mine în „The Sunday Telegraph”: „...Cea mai reușită expoziție de la Edinburgh este cea a comorilor de artă românească de la Muzeul Regal Scoțian”. Priveam cu multă simpatie (și, trebuie să vă mărturisesc, parcă și cu aer de triumf) la vizitatorii care se opreau cu viu interes în fața exponatelor noastre. Parcă acestea ar fi fost un merit al meu personal.

Nerăbdător să viu să vă povestesc impresiile mele n-am mai avut răbdare să mă înapoiez cu trenul și am telefonat după elicopter. Din nou, pe unde aeriene, pluteam lin înapoi spre țară. Mi-ar fi plăcut să trec mai încet peste minunatele priveliști ale podișurilor franceze, aș fi vrut să trec peste Alpi și peste coasta Dalmatică. Și aș fi vrut să fac un larg cerc peste minunatul peisaj al țării

noastre. V-am mai spus, la început. Îmi plac schimbările de decor, de aceea îmi place să văd peisajele noastre naturale în mijlocul cărora izbucnesc, spre a le da o frumusețe nouă, minunate monumente arhitectonice, poduri arcuite, turnuri de apă, coșuri de fabrici, frumuseți cu durabilitate de beton armat — care ne împropătează încontinuu decorul. Prin radio am fost întrebant dacă nu doresc să văd spectacolul de încheiere al turneului Teatrului de operă și balet al Republicii Socialiste România, care avea loc la Moscova chiar în seara aceea. Așa că... l-am văzut. Și am auzit și păreriile spectatorilor și ale unor oameni de cultură și artă despre el. Ce să vă mai spun? M-am simțit minunat. Buchete de garoafe zburau din sală spre scenă. Eu eram în sală, nu pe scenă, dar parcă spre mine veneau toate. Aplauze rîmănte, strigăte de aprobare, ovațiile nesfârșite ale publicului cu spus mult mai mult decât aș putea povesti eu despre succesul baletului românesc peste hotare.

Din Moscova am plecat la Tirgul internațional de la Salonic. Imaginați-vă o întindere de 78 685 m². Pe ea se află tirgul. În el imaginați-vă un raion de 1 000 m². Aici se află exponatele noastre. Nu e o întindere prea mare. Aproape a 79-a parte din tirg. Dar ceea ce vedeți aici nu poate fi măsurat cu nici un component al sistemului M.K.S. Aici e vorba de cu totul altceva. E adevărat că tractorul chiar dacă e cel ce a primit medalia de aur și e printre cele mai bune din lume, e tot tractor. Da, dar ce fel de tractor! Același lucru s-ar putea spune și despre celelalte exponate. Camionul „Bucegi” rulmenți, anvelope, electramotoare, aparate destinate utilizării în scopuri pașnice a energiei atomice, produse petroliere, produse chimice etc. Toate acestea sint produse ale industriei românești și se bucură de o înaltă apreciere din partea celor mai pretențioși vizitatori ai tirgului. Îi priveam și îmi venea să spun: „Priviți-mă, și eu sint un cetățean al acestei țări. Și eu fac parte din acest vrednic popor. Și acum, amintivi-vă că n-au trecut pînă mulți ani de cînd despre România se vorbea prea puțin peste hotare. Iar atunci cînd se vorbea, i se agăța numelui, ca un refren, un adaos cu pretenție de destin: „...eminamente agricolă”. Să încerce cine vrea să găsească sistemul de măsură. În zadar. Aici e ceva ce nu se poate măsura decât cu intensitatea sentimentelor. E rezultat al dezvoltării economice și culturale a unui popor harnic și inventiv, sub îndrumarea conducerii înțelepte a Partidului Comunist Român. Cu sufletul încărcat de mîndrie și demnitate, am urcat în elicopter și am venit la redacție să vă povestesc ce-am văzut în vacanța mea... cu țără E.G.R.

GHEORGHITA reporterul

FESTIVALUL PĂPUȘARILOR

Zilele acestea s-a deschis, la București, cel de-al III-lea Festival internațional al teatrului de păpuși și marionete.

La această confruntare internațională a celui mai popular gen de teatru, care se adresează îndeosebi micilor spectatori, participă sute de artiști păpușari din 27 de țări. Astfel, teatrul de păpuși și umbre chinezesc, din Hunan, va prezenta spectacolul „Cucerirea muntelui Tigru-lui”. De reținut aci tehnica prezentării personajilor. Ele sint decupate în pergament transparent, pictate și colorate, conturîndu-și siluetele pe ecran.

Din Paris au sosit mai multe formații de păpuși, dintre care două prezintă spectacole de varietăți Teatrul din Zagreb prezintă „Ali Baba și cei 40 de hoți”.

Se mai află formații de păpuși și marionete din Londra, Praga, Bruxelles, interesantele păpuși cărora le dă viață cu atîta artă cunoscutul artist sovietic Serghei Obrazțov.

Bineînțeles, nu lipsește de la acest eveniment nici „Tăndărică”, alături de care se vor prezenta și alte teatre de păpuși din țară — de la Craiova, de la Cluj, de la Timișoara.

Formațiile de păpuși și marionete participante la Festival vor prezenta spectacole pentru copii și pentru adulți, printre care numeroase lucrări și adaptări din opera unor mari scriitori — Shakespeare, Andersen, Eminescu.

Alte manifestări prevăzute în cadrul festivalului sint menite să pri-lejuiască schimburi rodnice de experiență între colectivele de artiști păpușari din cele 27 de țări participante. Este vorba de o expoziție care s-a deschis în sala de pe strada Batiștei și care cuprinde păpuși, machete, schițe de decor, publicații de specialitate. De asemenea, se va prezenta un ciclu de conferințe, însoțite de proiecții și demonstrații practice, cu privire la caracteristicile teatrului de păpuși contemporan, eroi populari ai teatrului european de păpuși, teatrul de păpuși în Extremul orient.

Amănunte despre desfășurarea festivalului găsiți într-unul din numerele viitoare, în pagina dedicată acestui eveniment artistic.

ARHITECTURĂ ȘI... ARITMETICĂ

A început să prindă viață noua politehnică — cel mai mare edificiu de învățămînt tehnic universitar de la noi din țară. O construcție monumentală, a cărei măreție o înțelegi mai bine apelînd la... aritmetică.

Zona de amplasare. De dincolo de dealul Cotrocenilor, din Militari, pe firul Dimboviței, pînă departe, în cartierul Ciurel. Acest spațiu se va prezenta ca un imens parc, întins pe o suprafață de 170 de hectare, presărat din loc în loc cu siluetele albe ale clădirilor, constituind ansamblul arhitectonic.

Cele douăsprezece facultăți, în care vor preda peste o mie sute cadre didactice, vor fi umplute de circa 15 000 de

studenți — la cursurile de zi, la fără frecvență și la cursurile serale.

Deosebit de interesante sint aspectele legate de condițiile de învățatură. Studenții vor avea la dispoziție 28 de amfiteatre spațioase, elegante, 120 săli de curs, 130 săli de proiecție și desen. Aceasta, ținîndu-se seama de specificul institutului de învățămînt superior tehnic.

Tot în legătură cu acest specific, s-a prevăzut dotarea politehnicii cu nu mai puțin de 580 de laboratoare, unele utilate cu poduri rulante, cu cuptoare metalurgice sau termoelectrice, asemănătoare celor din marile unități industriale.

La dispoziția studenților de aici, de la institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” vor sta, de asemenea

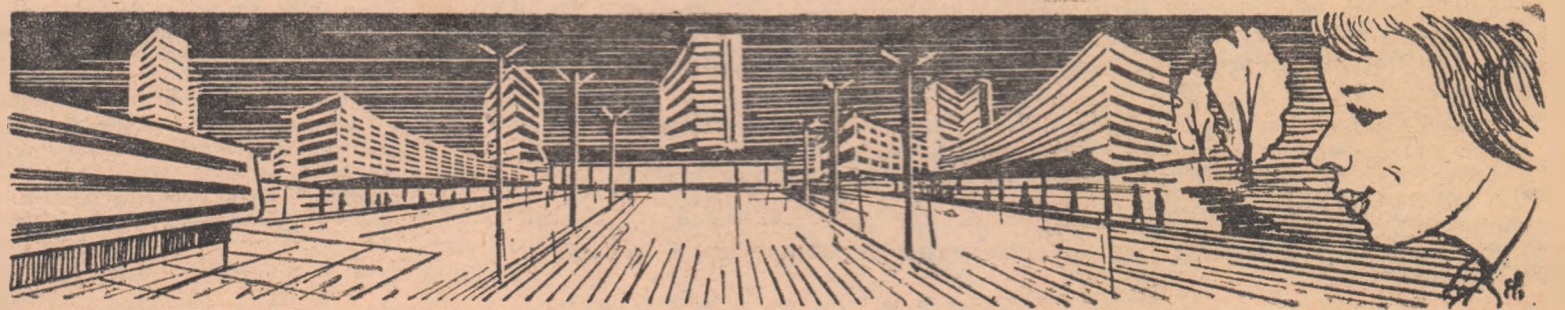
mai multe săli — biblioteci, cu peste 50 000 volume fiecare, precum și 1 000 000 de cărți tehnice, găzduite în biblioteca centrală.

O atenție deosebită se acordă creării condițiilor necesare pentru desfășurarea unei bogate activități culturale-sportive. Este vorba de un stadion cu zece mii de locuri, mai multe bazine de înot, acoperite și descoperite,

săli de gimnastică, precum și numeroase terenuri pentru volei, baschet, tenis și alte activități sportive.

Plasată într-un cadru pitoresc, înzestrată cu utilaje și laboratoare dintre cele mai moderne, noua politehnică va oferi studenților condiții excelente de învățatură, adăugînd totodată un plus de frumusețe arhitecturii bucureștene.

AL. PROFIRIU

IN IMPĂRĂȚIA CHIMIEI

ȘTIINȚA ȘI TEHNICĂ

Pe cerul albastru, coloane uriașe se înalță temerare spre înălțimi, printre clădirile de beton și sticlă ce scipesc în soare. Este Combinatul de prelucrare complexă a gazelor—Craiova.

Să vizităm împreună uriașul combinat, construit în numai 4 ani, care se întinde pe o suprafață de 75 hectare. Această împărăție a chimiei cuprinde nu mai puțin de 13 fabrici.

AERUL — IZVOR DE BOGĂȚIE

Aerul atmosferic este sorbit de turbocompressoare, răcit la minus 190°C., și supus la o presiune de 150 de atmosfere, fiind nevoit să se lichefieze. În această stare, aerul începe să-și ofere bogățiile, prețioșii săi componenți: oxigenul și azotul.

Aici se obțin două categorii de oxigen: 4800 m³ de oxigen tehnic, de o puritate de 99,5 %, care se imbuteliază și oxigen tehnologic, de o puritate de 95 %, folosit în combinat la fabricarea amoniacului, butanolului, acidului acetic.

Înainte de a părăsi fabrica de oxigen — azot, ești tentat să socotești cât aer este consumat zilnic de această fabrică, dacă un singur turbocompresor înghite 85.000 m. c. pe oră, știind că în final vor funcționa 4 turbocompressoare.

ȘI GAZUL METAN ESTE NEVOIT SĂ SE DESCOMPUNĂ

Ne continuăm vizita prin a doua fabrică din acest mare combinat, care produce zilnic 360 tone de amoniac.

Gazul metan prin încălzire cu vapori de apă la 1100°C., este nevoit să se descompună în bioxid de carbon, oxid de carbon și hidrogen. Bioxidul de carbon este separat prin spălare cu monoetanolamină, iar oxidul de carbon se îndalță prin spălare cu apă lichidă. După aceasta se face un amestec de 25 % azot și 75 % hidrogen. (NH₃) ce se introduce în coloanele de sinteză unde, la o presiune de 320 atmosfere și o temperatură de 500°C., în prezența catalizatorului de fier, are loc combinarea hidrogenului cu azotul, combinare ce determină nașterea amoniacului.

AMONIACUL PLEACĂ LA PLIMBARE

Amoniaca obținut este trimis în cea de a treia fabrică din combinat, unde e primit cu căldură (800—850°C.) în prezența catalizatorilor de platină. Oxizii de azot obținuți astfel sunt introduși în niște coloane la o presiune de patru atmosfere, în contact cu o cantitate mare de apă demineralizată, care îi absoarbe obținându-se zilnic 500 tone acid azotic.

ZILNIC 80 DE VAGOANE

Amoniaca care nu a trecut pe la fabrica de acid azotic sosește la... Fabrica de azotat de amoniu, unde se întâlnește la 120—140°C. cu acidul azotic, dând naștere unei soluții de azotat de amoniu. Soluția se concentrează, după care se introduce în partea de sus a tunurilor de granulare, unde se face pulverizarea soluției. Păcăturile de azotat, căzând

din partea superioară a acestor turnuri se răcesc pînă la 40—45°C., și se solidifică sub formă de granule. Granulele sînt duse de două benzi transportoare la 4 cîntare automate care umplu sacii cu cîte 50 kg. de îngrășămint după care benzile transportoare duc sacii direct în depozit.

Zilnic 80 de vagoane din acest prețios îngrășămint sînt trimise pe cîmpiile patriei.

PRODUCEM CATALIZATORI

Pentru prima dată în istoria industriei chimice din țara noastră, s-au produs catalizatori anorganici la combinatul de prelucrare complexă a gazelor — Craiova.

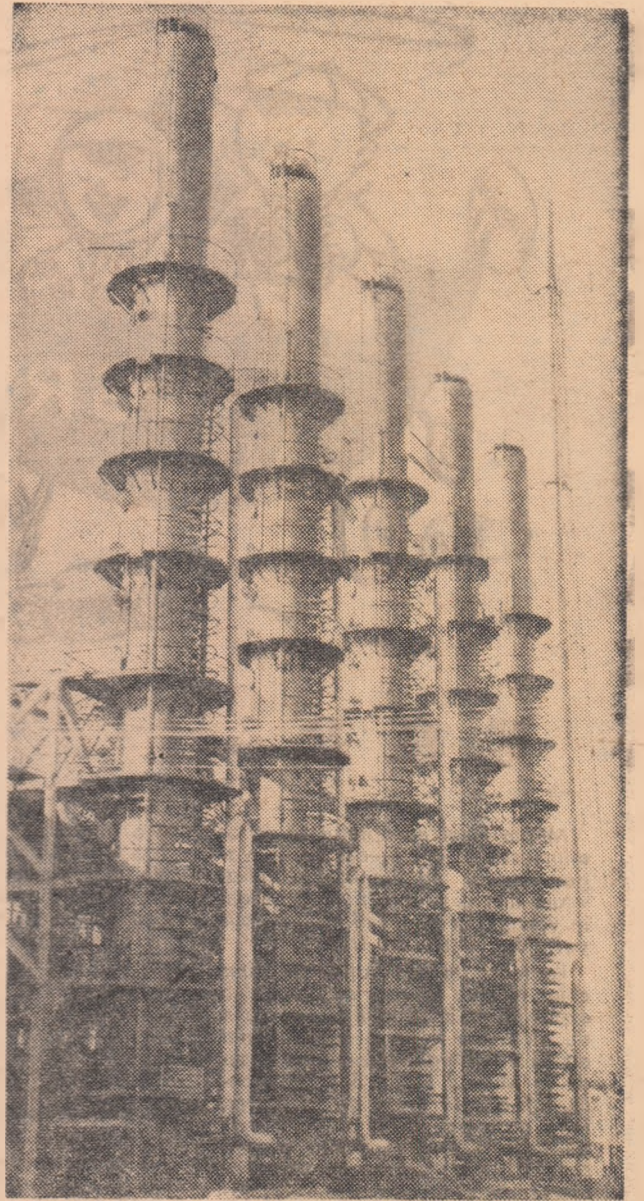
Catalizatorii sînt substanțe care înlesnesc sau accelerează reacțiile dintre diferitele substanțe chimice.

Ca materii prime se folosesc fierul (care este oxidat), sau nichel, sau crom, care se amestecă cu diverse substanțe catalitice (activatoare) formîndu-se o pastă. Această pastă, trecută printr-o mașină, capătă forma unor cilindri de 10—12 mm. lungime. Acești „viitori catalizatori” sînt introduși în cuptoare la 500—600°C., unde se usucă, rezultînd produsul final.

Dar să ne oprim aici cu vizita noastră. O vom continua într-un viitor apropiat, cînd vor intra în funcțiune și fabricile de acetalenă, acetaldehidă, acid acetic, butanol, acetat de vinil, catalizatori organici (de asemenea prima de acest fel din țară), uree și poliacetat de vinil.

Pînă atunci să urăm spor la muncă și noi succese colectivelor fabricilor din Combinat.

H. PIRU

Coloanele de sinteză ale fabricii de acid azotic, din cadrul Combinatului de prelucrare complexă a gazelor — Craiova

ELECTRICITATEA ȘI ATMOSFERA

Ca urmare a proceselor fizice ce intervin o dată cu formarea norilor, se creează între nori sau între un nor și suprafața pămîntului diferențe mari de potențial electric. Ele dau naștere unei descărcări electrice luminoase sub formă de scînteie electrică. Aceasta este fulgerul. El se produce însă numai în interiorul norului sau între nori diferiți și nu atinge suprafața pămîntului. Cînd descărcarea electrică se produce între un nor și suprafața pămîntului, ori între nor și obiectele de pe sol, se produce trîznetul. În timpul descărcărilor electrice se aude un zgomot puternic. Acesta este tunetul. El ia naștere ca urmare a acțiunilor

mecanice și calorice care se petrec în timpul descărcărilor electrice.

PARATRĂZNETUL

După ce am vorbit despre aceste câteva fenomene electrice care se petrec în atmosferă, să vedem ce este paratrîznetul și la ce folosește el. O vergea de fier înaltă de cîteva metri care se termină printr-un vîrf ascuțit și care are legătură cu pămîntul printr-un fir îngropat în pămînt. Acesta este cel mai simplu paratrîznut. Cu ajutorul lui sarcina electrică a fulgerului se face inofensivă. Descărcarea electrică se scurge în pămînt.

Din cele arătate pînă acum ați văzut cu toții că electrici-

tatea atmosferei și fenomenele electrice care au loc sînt o manifestare a interacțiunii dintre sarcinile electrice. La baza lor stă legea, ușor de verificat, după care se atrag și resping sarcinile electrice.

Datorită cunoștințelor căpătate, omul folosește astăzi descărcările electrice care produc fulgerul în laboratoare la diferite experiențe, în practică la sfîrșimarea stîncilor și dislocarea unor terenuri etc. Iar stațiile meteorologice din toată lumea urmăresc ziua și noaptea aceste fenomene pentru prevederea timpului, necesară în agricultură, pentru asigurarea protecției aeriene, și a transporturilor navale.

Dragi cititori,

(Urmare din pag. 1-a)

La rubrica „Pasiunii” (pagina a 2-a) vom publica articole despre copii cu diferite ocupații interesante; filateliiști, culegători de folclor, crescători de porumbei... Pentru această rubrică așteptăm și sugestiile voastre!

O veste bună: prin rubrica „De vorbă cu cititorii”, redacția va răspunde la întrebările voastre. Adresînd scrisori acestei rubrici, puteți afla părerea (și sfaturile) redacției în diferite probleme personale, care vă preocupă.

„Sub microscop și pe planșetă!” este titlul altei rubrici interesante, din pagina a 6-a. Aici veți putea înțeli aspecte din activitatea de cercetare a oamenilor noștri de știință.

Cei care îndrăgesc sportul (adică majoritatea copiilor) și care chiar îl practică (ar fi bine să-l practice tot... majoritatea!) vor putea găsi, în pagina a 7-a, la rubrica „Sfatul antrenorului”, indicații de antrenament pe care le vor da antrenorii renumiți.

O surpriză și în pagina a 8-a: rubrica „Ce citim și... cum citim”.

Acestea sînt doar cîteva din noile noastre rubrici. Vor mai apărea O RUBRICĂ UMORISTICĂ, UNA DE JOCURI ȘI CUVINTE ÎNCRUCIȘATE ȘI... O NUVELĂ DE AVENTURI!

Abonîndu-vă din timp la „Știința pionierului”, veți putea urmări toate aceste rubrici, despre care, pe măsură ce vor apărea, așteptăm să ne spuneți și părerea voastră!

MEDICULUI

SFATUL

În cadrul acestei rubrici ne propunem, dragi copii, să vă facem cunoscute unele reguli de igienă care au influență asupra sănătății și dezvoltării fizice și mintale și care, direct sau indirect, înriuesc randamentul activității voastre școlare.

DESPRE SOMN.

Astăzi, cînd vă găsiți în pragul unui nou an de muncă, este bine să știți că odihna cea mai deplină a sistemului nervos și a întregului organism este somnul. Fără somn suficient, adică și liniștit școlarul nu poate să-și mențină sănătatea și nu va dispune de condițiile corespunzătoare desfășurării unei activități normale.

Este necesar deci ca fiecare dintre voi să-și prevadă în programul zilnic un timp suficient de somn: 10—11 ore școlarul mic (7—11 ani); 9—10 ore școlarul mijlociu (12—14 ani); 8 1/2—9 ore școlarul mare.

Veți avea somn mai odihnitor dacă vă deprindeți să vă culcați la ora fixă (cel mai tîrziu la orele 22), să dormiți în întuneric, mereu în același pat, într-o cameră bine aerisită, înveliți potrivit.

Între masa de seară și ora de culcare lăsați cel puțin un interval de un ceas pentru a vă asigura o digestie bună și un somn liniștit.

Evitați vizionarea spectacolelor prea impresionante seara și lecturile prea antrenante, deoarece acestea expun la tulburări ale somnului cu influență nefavorabilă asupra sistemului nervos.

Dr. Viorica VASILIU
medic pediatru

**Citeva concluzii la incheierea ciclului
de articole pe tema**

**„VIRTA OPTIMĂ
PENTRU A DEVENI PERFORMER“**

In ultimele numere ale gazetei noastre, ați putut urmări discuțiile avute cu patru mari sportivi ai lumii: Iolanda Balas, luptătorul Ion Cernea, halterofilul Iuri Vlasov și atletul Randy Matson, despre vârsta optimă pentru a deveni performer. După câte ați observat, fiecare dintre ei a optat pentru un start cât mai timpuriu. Au fost amintite numeroase exemple: Iolanda Balas trecea peste ștachetă la 12 ani, Ion Cernea și Dumitru Pirvulescu își încercau forțele pe salteaua de lupte la 13-14 ani, Randy Matson s-a împrietenit cu bazinul de înot și cu stadionul la 3 ani, ca să nu mai pomenim de Iuri Vlasov, Lia Manoliu, Elena Leuștean, Mihaela Peneș și mulți alții.

**O PRIMĂ CONCLUZIE: STADIONUL ȘI SALA DE
SPORT VĂ AȘTEAPTA, DRAGI COPII!**

Ioli a noastră, Iuri Vlasov, talentatul halterofil sovietic, precum și americanul Matson au subliniat rolul perseverenței și conștiințozității în pregătirea sportivilor, au fost pentru un volum mare de antrenamente, iar Ion Cernea a scos în evidență câteva trăsături moral-volitice ce trebuie să aparțină neapărat celui ce dorește să atingă performanțe în domeniul sportului.

**A DOUA CONCLUZIE DECI: PREGĂTIREA TIMPURIE
CERE NEAPĂRAT CONTINUITATE, MULTĂ SERIOZITATE,
MUNCA CONȘTIINȚIOASĂ. CU ALTE CUVINTE —
NU LIPSI LA NICI UN ANTRENAMENT.**

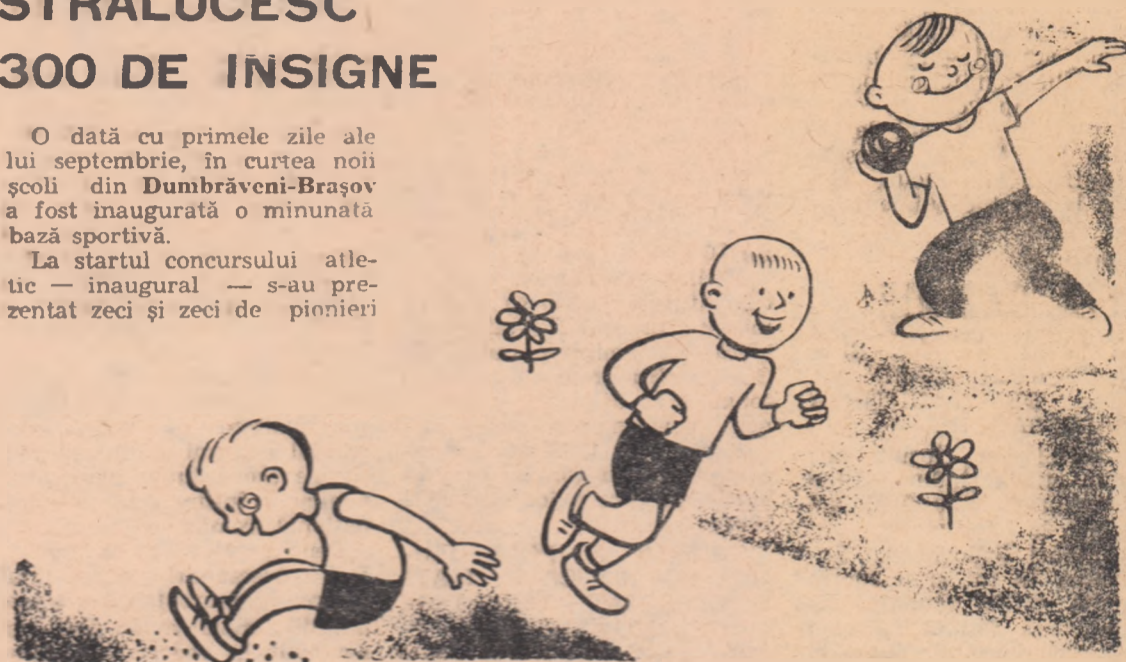
Desigur că cei talentați sînt avantajati în sport. Totuși, dacă acești copii neglijează antrenamentele și sfaturile antrenorilor, nu ajung departe. Campioni devin acei care învață sîrguincios, acei care se pregătesc și își însușesc temeinic disciplina sportivă pe care și-au ales-o, acei ce stăpinesc tehnica cea mai bună și duc o adevărată viață sportivă, viață care cere să te dăruiești telului propus.

**A TREIA CONCLUZIE: PREGĂTEȘTE-TE CU RĂBDARE
ȘI TEMEINIC. GREUTAȚILE ȘI INFRÎNGERILE SĂ NU
TE SPERIE CI, DIN CONTRĂ, SĂ TE MOBILIZEZE ȘI MAI
MULT, SĂ TE DETERMINE SĂ-L ASCUȚI ȘI MAI ATENT
PE ANTRENOR, SĂ TE PREGĂTEȘTI ȘI MAI BINE. A
DEVENI SPORTIV NU-I UȘOR! DECI, PREGĂTIRE, PRE-
GĂTIRE ȘI IAR PREGĂTIRE!**

**STRĂLUCESC
300 DE ÎNSIGNE**

O dată cu primele zile ale lui septembrie, în curtea noii școli din Dumbrăveni-Brașov a fost inaugurată o minunată bază sportivă.

La startul concursului athletic — inaugural — s-au prezentat zeci și zeci de pionieri

din toate clasele, fiecare animat de dorința de a realiza o performanță cât mai frumoasă. Pînă în această zi, Rotaru Domnica dintr-a VII-a deținea cea mai bună performanță la alergări. La acest concurs însă, alergătoarea nr. 1 a școlii a fost întrecută cu patru zecimi de secundă. Noua performanță, MARTIAN Lia, tot din clasa a VII-a. Noul record, la 60 m. plat 8,6 sec.

Dar surprizele nu s-au oprit aici. La săritura în lungime, LAZĂR Gheorghe, doboară din cea de a doua încercare recordul deținut de BINDER Roland. Noul record la această probă, 4,13 m. Această performanță nu rezistă însă mult deoarece la cea de a treia încercare ambițiosul Binder Roland reușește să doboare noul record stabilit cu câteva minute înainte de colegul său. Noua performanță de 4,16 m. îl readuce pe Binder Roland în

fruntea celor mai buni săritori la lungime din școală. Dar... nici CERGHIZAN Isache nu se lasă mai prejos. Aruncînd cu mingea de oină la distanță. 62 m., el stabilește un nou record pe școală.

V-am vorbit numai despre noii recordmeni. Să știți însă că la școala generală din Dumbrăveni numărul celor care au realizat performanțe promițătoare la atletism este

de ordinul sutelor. Nu, nu este o exagerare. Ca o dovadă sînt cele 300 de insigne de polisportiv care începînd de astăzi, prima zi de școală, strălucesc pe bluzele tot atîtor pionieri.

Cu siguranță că dacă în primăvară îi vom vizita din nou pe prietenii noștri din Dumbrăveni vom afla că numărul polisportivilor a crescut neincetat.

Romeo DAN

**5 MINUTE
CU ION ȚIRIAC**

puc. Și așa, într-o zi văzîndu-ne antrenorul de la „Flamura roșie“, ne-a selecționat pe cîțiva în echipa de pitici.

— ȘI CÎT TIMP AȚI JUCAT HOCEI?

— Pînă la vîrsta de 13 ani, cînd, pînă la urmă, m-a cucerit tot... fotbalul. De ce am schimbat hocheiul cu fotbalul? Pentru că mi se părea o veșnicie de la o iarnă la alta și apoi există o mare asemănare între aceste două discipline sportive. Fotbalul mi se pare însă mai atractiv.

— ȘI CA FOTBALIST AȚI JUCAT ÎN VREO ECHIPĂ?

— Da. Mai bine de un an de zile am fost centru înaintaș în echipa de juniori de la Dinamo-Brașov.

— NUMAI ATÎT?

— Numai, pentru că între timp, încetul cu încetul, m-a atras altă disciplină sportivă.

— DESIGUR, TENISUL DE CÎMP.

— Nu! Mai întîi am schimbat fotbalul cu tenisul de masă. Această disciplină sportivă mi-a adus multe satisfacții. În anul 1954, la campionatul regional de juniori, am cucerit locul I și, totodată, titlul de campion al regiunii Brașov.

— ȘI TOTUȘI, CUM AȚI AJUNS SĂ VĂ STABILIȚI LA TENISUL DE CÎMP?

— Dintr-o simplă întîmplare. Mi-amintesc perfect. Era într-o zi de vară cînd mă aflam în apropierea terenului

de tenis. Un senior din reprezentativa regiunii Brașov m-a provocat la un schimb de cîteva mingi. A făcut rămășag că mă bate la „zero“. Întîmplarea a făcut să-l bat eu pe el. Ei bine, din acea zi am rămas credincios tenisului de cîmp.

— CÎȚI ANI AVEAȚI PE ATUNCU?

— 16 ani. Deși era o vîrstă cam „înaîntată“ pentru un începător și nimeni nu mai credea să pot ajunge vreodată la vreo performanță, nu m-am descurajat ci, dimpotrivă, m-am înarmat cu voință. Zi de zi, tot timpul liber, eram prezent pe terenul de tenis. Cu fiecare zi ce trecea, descoperam tot mai multe taine din această minunată disciplină sportivă.

— ȘI CÎND AȚI CUCERIT PRIMELE SUCESE?

— Chiar din 1955, anul debutului, am ajuns să mă număr printre primii șase juniori din țară. Trei ani mai tîrziu, în 1958, am ajuns în finala campionatului republican. În meciul decisiv pentru desemnarea campionului republican l-am întîlnit pe cel mai bun tenisman al țării. Gogu Viziru. A fost o finală de mare atractivitate. După o luptă aprigă, am fost învins cu scorul de 3-1. În 1959, însă mi-am luat revanșa. De atunci am cîștigat de 6 ori consecutiv titlul de campion al țării.
Radu POPA

Consumați

**DULCETURI
GEMURI** PRUNE
CAISE
GUTUȘ

- Folosind zilnic peria și pasta de dinți asigurați:
- dezinfectarea gurii;
 - combaterea cariilor dentare, a gingivitelor și a inflamațiilor din cavitatea bucală;
 - înlăturarea pietrei de pe dinți;
 - curățirea și albirea dinților.
- Pasta de dinți preferată precum și perii de dinți pentru copii și adulți găsiți la magazinele cooperativelor de consum.

Voi știți care este cel mai bun jucător de tenis de cîmp din țara noastră? Cu siguranță că mulți dintre voi ați răspunde: sigur că da, Ion Țiriac de la Dinamo. Dar altceva ce mai știți despre el? Că la Universiada de la Budapesta, desfășurată luna trecută, a cucerit medalia de aur, dovedindu-se unul dintre cei mai buni jucători de tenis din lume... Dar despre drumul parcurs pînă la dobîndirea acestei măiestrii ce știți? E greu să răspundeți? Atunci să-l rugăm pe multiplu campion Ion Țiriac să ne acorde un scurt interviu.

— AȚI ÎNDRĂGIT TENISUL DE CÎMP DIN ANII COPILĂRIEI?

— Nu. Pe cînd purtam cravata roșie eram pasionat după un alt sport minunat. După care credeți? Nu, nu după fotbal ci... după hochei! Tot timpul liber mi-l petreceam pe patinoar urmărind jocul hocheiștilor de la „Flamura roșie“. Apoi am început să înjghebăm și noi, copiii care locuiam în apropierea patinoarului o echipă, și cît era ziua de mare nu făceam altceva decît să alergăm după

VASILE ALECSANDRI

La 22 august 1890, Alecsandri a încetat din viață.

Ne-am adresat unor personalități din Comitetul național instituit în vederea comemorării a 75 de ani de la moartea lui Vasile Alecsandri, pentru a afla ecouri privitoare la acest eveniment.

Scrittoarea

OTILIA CAZIMIR

AM DORI SĂ NE SPUNETI LUCRURI CARE VĂ LEAGĂ DE AMINTIREA LUI ALECSANDRI.

Mirceștii! Am locuit aici chiar în câteva rânduri. Când s-a inaugurat mausoleul, am participat la festivitate. Au venit atunci Sadoveanu, Topirceanu... În sat erau enorm de mulți țărani adunați din tot Romanul. Fiți atenți cum rostesc locuitorii din sat: „la noi, la Mircești” — Ei sînt foarte conștienți de importanța locului Rostesc numele Mirceștilor cu mindrie.

DAR AMINTIREA SCRITORULUI LEGATĂ DE OPERA SA?

Este o operă plăcută, plină de tinerețe, care-ți devine dragă și pe înțeles încă din copilărie. Versul lui Alecsandri e simplu, sprinten, plin de avînt încrezător. Alecsandri a scris și proză, din păcate puțin popularizată în trecut. I-brăileanu a fost printre primii care au sesizat valoarea prozei lui Alecsandri. Acum, proza sa se bucură de interes, devine cunoscută. Alecsandri era un om fin, cu o cultură aleasă. Notele sale de călătorie și celelalte pagini de proză sînt pline de sulețe, de

precizie în observație, încintătoare.

MILUȚĂ GHEORGHIU

artist al poporului

VĂ RUGĂM SĂ NE VORBIȚI DESPRE PROSPETIMEA TEATRULUI ALECSANDRIAN.

Vasile Alecsandri are o dramaturgie care va rămîne mereu proaspătă, plină de viață. Să amintesc numai de Chirița. Nu credeam că, personal, o să ajung la o asemenea performanță alecsandriană, să am 1365 de spectacole cu Coana Chirița în provincie, pe care o joc din anul 1930.

CHIRIȚA A FOST PRIMUL ROL PE CARE L-AM INTERPRETAT DIN TEATRUL LUI ALECSANDRI?

Nu, dar teatrul lui Alecsandri a fost cel care mi-a oferit debutul. După ce-am absolvit conservatorul, primul rol pe care l-am avut a fost al pretorului Postum din Fintina Blanduziei.

Alecsandri are mereu un public entuziast, care-l aplaudă, îl simpatizează. Teatrul Național din Iași, — teatru bijuterie — îi poartă numele, iar în fața teatrului, statuia lui Alecsandri are inscripția emoționantă: „Poporul român poetului său iubit”.

Profesorul dr.

ION CREANGĂ

— rectorul Universității „Al. I. Cuza” din Iași

CE IMPORTANTĂ SEMNIFICĂ EVENIMENTUL CO-

MEMORĂRII A 75 DE ANI DE LA MOARTEA LUI VASILE ALECSANDRI?

Partidul și guvernul nostru acordă o atenție deosebită marilor personalități din trecut care au luptat pentru împlinirea aspirațiilor poporului român, de libertate, de independență, de progres, de cultură. Printre multiplele exemple este și acesta un exemplu grăitor: comemorarea în întreaga țară a lui V. Alecsandri. Așa cum se știe, Alecsandri a fost unul din marii scriitori ai patriei, personalitate distinsă în domeniul cultural și un om activ pe scena luptei patriotice, pentru înființarea statului național român.

Pentru Moldova și pentru Iași, Alecsandri este unul dintre reprezentanții sensibilității moldovene. La Iași s-a avut în vedere organizarea unei mari festivități în cinstea bardului de la Mircești, spectacole cu piesele lui Alecsandri la Teatrul Național și alte acțiuni culturale-artistice.

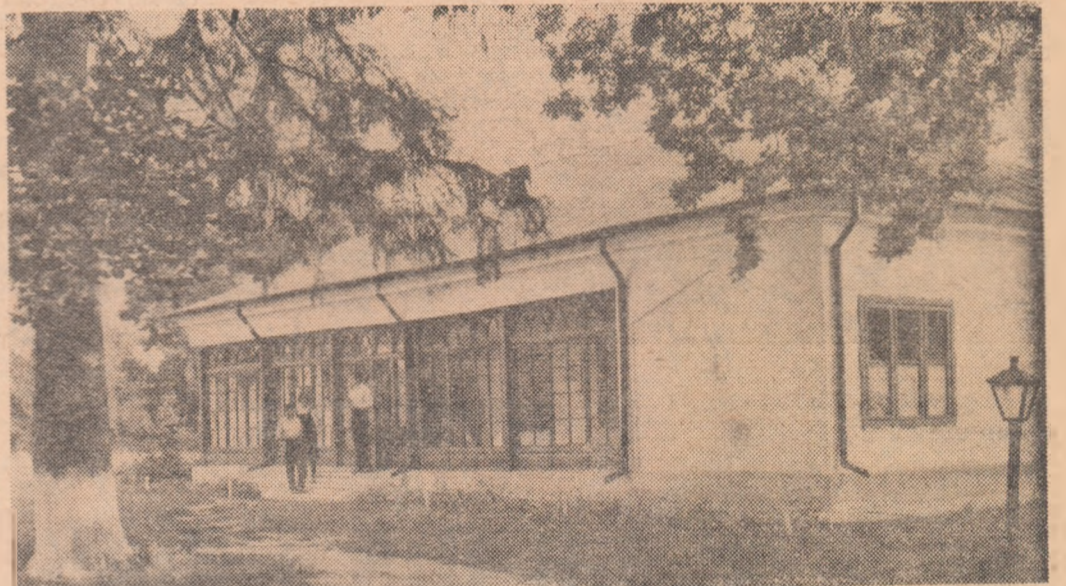
În trecut, opera scriitorului era editată în mii de volume. Astăzi ea se tipărește în sute de mii de volume, în condițiile cele mai alese și la îndemîna oricui.

Alecsandri este apropiat mereu de inima tineretului.

Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tînăr și ferice,
Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice,
Ce cu basmul povestește — veselul Alecsandri,
Ce-nșirînd mărgăritare pe a stelei blondă rază,
Acum secolii străbate, o minune luminoasă,
Acum ride printre lacrimi cînd o cîntă pe Dridri

MIHAI EMINESCU

Casa lui Vasile Alecsandri din Mircești

LA MIRCEȘTI

În imaginația mea, pînă la prima descindere în Mircești, treceam cu vederea tot ce mi-ar fi înălțat imaginea reală a casei lui Alecsandri. Poate supranumirea bardul de la Mircești și cunoașterea faptului că a fost om avut, mă făcea să văd casa în proporții impozante. Ea s-a arătat lucrată cu gust, dar modest. Așa că, la prima ei vedere, casa mi-a sugerat delicatețea sufletească a lui Alecsandri, care n-ar fi admis să stea într-un conac somptuos, alături de colibe șerbilor. E o casă țărănească, doar cu mai multe încăperi și cu geamluc în față. O înconjoară o grădină nu prea mare, împodobită cu stejari bătrîni, nuci și brazi. Parcă-l zărești pe scriitor în „geamlucul cel mare”, așa cum îl văzuse lăutarul Ghiță Bălănescu, care i-a cîntat, primul, „Steluța”. Alecsandri stă într-un jilț verzui, privește copacii și tace. Ascultă melodia, și lăutarului îi pare că-l vede lăcrimînd. În antreu, găsești pe pereți portretele familiei scriitorului. Reinție astfel scene de demult. Copilul Alecsandri care e dus în fața mamei să fie pedepsit. A făcut o zăbălită împreună cu prietenul său, puilul de rău, Vasile Porojan. Mama îl dojenește cu blindețe, și-l șterge de sudoare pe obraz. Și alt moment; succesul răsunător al piesei „Iorgu de la Sadașura”, cînd Alecsandri nu avea decît 22 de ani. Întors acasă, are „cea mai dulce răsplată”, căci tatăl său îl sărută plîngînd de fericire.

Încăperile următoare adăpostesc mărturiile operei și activității bogate a scriitorului, manuscrise, cărți cu dedicațiile lui, fotocopii, citate...

Ultimele două odăi — dormitorul și cabinetul de lucru. În dormitor, revine din decenii durerea

sfirșitului. Adîncit în clipe de reculegere, privești masa, dulapul, jilțurile, pe unul fiind haina de doliu a Paulinei Alecsandri, soția scriitorului, și alături patul în care Alecsandri a murit; cînd în ultima sa clipă de viață, s-a ridicat din perne și a privit în jur, vrînd să mai cuprindă încă o dată totul.

În cabinetul de lucru, atmosfera se înviorează parcă. Biroul, lampa pipa, fotoliile, biblioteca, te îndeamnă, deși poartă pe ele pecetea timpului care le-a îmbătrînit, să-ți închipui vremurile lor de frăție cu scriitorul... Candelabru se aprinde; la fereastră mijesc zorile unei dimineți de iarnă; focul pipăie voios în sobă. Pe birou aburește ceaiul, iar căteii jucăuși fac tumba întîmpînîndu-și stăpînul. Biroul îl cheamă arătîndu-i „calamarea plină, condeiul zburdalnic, hîrtia albă” și-l îndeamnă la lucru. Atară, însă, nu departe, se află un colț de natură atît de cîntat, atît de iubit.

Încă o oprire la mausoleul scriitorului unde odihnesc rămășițele sale pămîntești, o plimbare pe aleea tivită cu liliac și salcîmi și calea se deschide spre acel colț de natură atît de cîntat, atît de iubit.

Mă însoțesc patru pioniere, de la Școala din Mircești, Nicolăieș Angela, Vernică Monica, Dumitrache Cristina și Mihăilă Mariana.

Cunoscutul vers ne răsună în minte ca o plăcută îmbiere: „Luncă, luncă, dragă luncă! rai frumos al țării mele”. Se arată o întîndere, ca de cîmpie. Din loc în loc, ciaturii de copaci. Aici a fost pătura retezată prin lipsa de grijă a autorităților din trecut. A pierit o dată cu ea o parte din concertul minunat al cântărilor. Fetele încearcă

o consolare. Primăvara, sînt ghiociei, viorele, toporași, lăcrămioare și ele vin să le culeagă. În zare, se văd „frații”, doi stejari foarte bătrîni, legați unul de altul, pe care doar 10 oameni îi pot cuprinde cu mîinile.

Mergem spre cel ce încinge „cu-al său braț dizmierdător” lunca Mirceștilor. Treceam prin ragoz și ajungem la o pădure, unde „umbra cu lumina se alungă sub trunziș”. În timp ce vorbim, vîntul susține o orchestră aparte. Printre aluni, tei și stejari, el întonează un cîntec solemn. Acolo unde umbra luncii „adormindă, parfumată”. Stă aproape de lumină, prin poiene tupilată, vîntul se tolănește pe iarbă. Iar la o cotitură, se aude un foșnet cristalin, ca o mîngiere. Ea te face să tresari de uimire. Ridici capul și zărești un nor de argint „Plopii!” spune Cristina cu glas încet, leșind din pădure, traversăm miriștea, urmărind cu ochii-n zare linia sclipitoare a sălciiilor care ne anunță că ne așteaptă apa. Este o baltă, se cheamă Ruptura. Pe ea plutește nufărul, despre care știm că a venit să asiste la vestitul concert în luncă întristat, căci era de unul singur. Rațe sălbatice își iau zborul, deși nu mai e luntea în care poetul pornește pe apă, în chip de vîntor, iar un bitlan nu se sperie, o dată ce îl știe pe vîntor, poet! Am lăsat în urmă baltă, o luăm pe o alee de sălcii, pardosită cu nisip, și, iată am ajuns la Siret. Intocmai, ni se arată așa cum l-a descris poetul: „Riul luciu se-ncovoie sub copaci ca un balaur! Ce în raza dimineții miscă solzii săi de aur”.

Ne întoarcem. Pe drum, arbori, gize, păsări zburațînd, culbeci și șopîrle de smarald, albastru cer senin, floricelele, ne închină cu duioșie aceleași cîntătoare cuvinte: „Luncă, luncă, dragă luncă! rai frumos al țării mele”.

Pagină redactată de M. MICU